

Strengt fortroligt

Intelligent spændingsfilm om presse og stat i mudder til halsen.

af Kaare Schmidt

Der er kul på. Ikke fordi folk stormer rundt efter hinanden. For *rigets sikkerhed* er ikke en actionsfilm, selv om den starter på to hjul i svinget. Der bygges spænding op, man aner den store sag, det svimlende komplot, hvor kynismen trækker i trådene, hverdagens trummerum-tryghed er en illusion, almindelig anstændighed og demokratiske idealer er skalkeskjul. For *rigets sikkerhed* er en politisk thriller. En af dem, hvor *bevidstheden* om, hvad der sandsynligvis foregår, uden at man helt kan sætte fingeren på det, trykker én ned i plydset med kold sved på panden.

Nick er petitjournalisten, der håber på mere spændende opgaver, et scoop vil jo hjælpe. Sensationshistorier øger oplaget, så avisen er helt enig. Nicks scoop er noget med spionage og sværter en måske uskyldig politiker. Han er oven i købet fra Labour, så avisens konservative ejer er helt fornojet. Nicks garvede kollega Vernon snakker om etik, men han er en god ven af politikerens – og de var begge kommunister i ungdommen. Siden Philby-affæren er afsløringen af højstående spioner nærmest en genre i pressen, så alt passer nydeligt. Men hvorfor myrdes Vernon? Og hvorfor ville politikerens have rejst spørgsmål i Parlamentet om en flygtet ungdomsfanges død? En helt anden sag be-

gynder at tage form, ansigtsløse mappedyr med udefinerbar magt bag sig truer Nick, er han „loyal” når rigets sikkerhed er truet?

Der er adskillige temaer indrullet i konfrontationen mellem individ, presse og stat. Hvad tæller mest for pressen, den gode historie (oplaget) eller sandheden (pressen som demokratiets grundpille) – eller ejerens personlige holdning og private politiske forbindelser (da Nick finder virkelig brændfarligt stof er avisen pludselig helt afvisende, scoop/sandhed eller ej). Og hvad tæller mest i samfundet, statens beskyttelse af individet og demokratiet og informationsfriheden, eller statens beskyttelse af landet mod skruppelløse fjender fra mindre demokratiske lande – eller statens beskyttelse af sig selv og sine egne skjulte dispositioner?

Når filmen rejser alle de spørgsmål, og netop de spørgsmål, så er svaret jo også nogenlunde givet. I en blanding af alle de nævnte interesser, gode og dårlige, sejrer selvfølgelig de værste, når rigets sikkerhed eller andre gode undskyldninger er på spil. Så det spændende er, at filmen stiller spørgsmålene. Især fordi spionhistorier siden Philby ikke kun er en pressegenre men også en helt dominerende fiktionsgenre i England, i romaner, TV-serier og film, hvor humanisme, kritik af metoder og holdninger m.v. præger de bedste.

Men det er mere sjældent man går bagom og spørger efter meningen med det hele, konsekvenserne for alt det, som angiveligt skal beskyttes. Det gør denne film, da den viser sig slet ikke at være en spionhistorie. Filmen bruger spændingsopbygningen fra journalisten-som-detektiv filmene og spiller på forventningerne til spionafsløringshistorierne for derefter at bryde forventningerne ved at introducere en helt anden sag. En sag om den skjulte magt bag både efterretningstjenesterne og militæret, en magt, der fungerer helt unddraget lands lov og ret, og som gerne slår landets egne uskyldige borgere ihjel, når det er „nødvendigt”. Hjertens gerne, når de ikke er værd at samle på i forvejen! Som f.eks. en „illoyal” journalist? Eller en flygtet ungdomsforbryder?

Filmen begynder i nattemørke med en skarpt forfulgt flugtbil, der fanges ved et højt gitter. En fyr slipper over hegnet, og pludselig tændes store projektører. Så hører vi ikke mere om det, før Nick når til sagen om ungdomsforbryderen. Da han afhøres om mappedyrene, krydsklippes uden varsel til fortsættelsen af historien (fikst indskudt som Nicks tanker), fyren befinder sig på en landingsbane, hvor han er tæt på at forårsage et flystyrt. Det er en amerikansk base, flyene har atomvåben, katastrofen var nær, og det hele holdes hemmeligt af regeringen. Men beviser?

En vis „George” har fodret Vernon med oplysninger, Nick har hørt båndene, og en dag i badekarret kommer Georges stemme ud af radioen (fiks detalje). Nick får beviser, avisen vil ikke røre sagen, politiet møder op og har opsnappet hans breve til andre europæiske aviser. Men . . .

Det er en pokers god historie, fortalt med tungen lige i munden, spændende, som var det virkelig sket. Og det skal det nok være, omend det er mindre sandsynligt, at nogen har overlevet til at fortælle om det.

For rigets sikkerhed

Defence of the Realm. England 1986. Instr: David Drury. Manus: Martin Stellman. Foto: Roger Deakins. Klip: Michael Bradsall. Musik: Richard Harvey. P-design: Roger Murray-Leach. Prod: Robin Douet, Lynda Myles. Ex-prod: David Puttnam – Enigma/Rank. Medv: Gabriel Byrne (Nich Mullen), Greta Scacchi (Nina Beckman, politikersekretær), Denholm Elliott (Vernon Bayliss), Ian Bannen (Dennis Markham, politiker), Bill Paterson (Jack Macleod, redaktør), Fulton Mackay (Victor Kingsbrook, avis ejer).

Udl: Film Plus. 96 min. Prem: 8.6.1987.